

zamiarów przeciwstawienia się decyzjom państw Europy Środkowej i Wschodniej o przystąpieniu do NATO. Może ona jedynie proces ten opóźniać, by zyskać lepszą pozycję przetargową w uzyskaniu od państw zachodnich pewnych koncesji i ustępstw na innych polach. Prof. Aleksiej M. Filitow wystąpił z referatem pt. *Niemcy, Polska, Rosja – niektóre problemy stosunków wzajemnych*, a dr Zbigniew Czachór (UAM, Poznań) przedstawił referat pt. *Narodowa strategia integracji europejskiej. Analiza porównawcza na przykładzie Polski i Niemiec*. Z kolei dr Helena Głogowska (Uniwersytet Gdański) przedstawiła referat pt. *Białoruś w polityce polskiej między Niemcami a Rosją*. Prof. Jacek Sobczak omówił problem współpracy polsko-litewskiej w aspekcie stosunków Polski z państwami ościennymi. Kolejne zagadnienia przedstawił mgr Cezary Trosiak (UAM, Poznań) w referacie pt. *Procesy społeczno-ekonomiczne na pograniczu Polski z Niemcami i Polski z krajami Wspólnoty Niepodległych Państw*. Następnie dr Janina Mrówczyńska (UAM, Poznań) przedstawia referat *Kulturalne aspekty stosunków Polski z Niemcami i Rosją*, a dr Bogdan Nawrot (UAM, Poznań) wygłosił referat pt. *Polityka rozwoju regionalnego w Polsce w perspektywie stosunków z państwami ościennymi*. Dr Krzysztof Borowczyk (UAM, Poznań) wystąpił w referacie pt. *„Swoi i obcy” – postawy młodzieży wobec sąsiadów Polski*. Doc. Jan Załubski (UAM, Poznań) w swoim referacie przedstawił problem ekspansji niemieckich wydawców na polski rynek prasowy.

Autor odnosząc się do problemu prywatyzacji polskiej prasy po 1989 r., starał się znaleźć odpowiedź na kilka istotnych kwestii związanych z tym procesem. Wyrzucił swe obawy dotyczące zjawiska internacjonalizacji prasy w naszym kraju. Rozważania te, J. Załubski skupił wokół następujących pytań: czy koncentracja wielu tytułów w rękach nielicznych potentatów zachodnich nie wyeliminuje z rynku wydawców słabszych, którzy nie traktują zysku jako wyłącznego celu swej działalności? czy obcy wydawcy nie będą zbyt głęboko ingerować w sprawy kadrowe i programowe polskich redakcji? czy istotnie możliwa jest pełna niezależność i swoboda wypowiedzi polskiego dziennikarza, gdy jego pracodawcą jest obcokrajowiec?

Wszystkie wystąpienia spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony uczestników konferencji. W podsumowaniu podkreślano wielką przydatność tego typu spotkań w upowszechnianiu wiedzy na tak ważne i aktualne tematy oraz celowość organizowania podobnego typu konferencji w przyszłości.

Maciej Walkowski

SEMINARIUM DLA POZNAŃSKICH I BYDGOSKICH STUDENTÓW HISTORII W OST-AKADEMIE W LÜNEBURGU

Rola wymiany naukowej między Polską i Niemcami dla zbliżenia między tymi państwami nie ulega wątpliwości. Jednym bowiem z najważniejszych jego warunków jest pogłębianie wiedzy o sobie, swoich dziejach, bezpośrednia konfrontacja poglądów, i wypracowanie wspólnego obrazu przeszłości pozwala na likwidację głęboko zakorzenionych stereotypów i uprzedzeń. Odnosi się to szczególnie do budzących ciągle jeszcze emocje i nieufność tematów z minionego pięćdziesięciolecia oraz współczesnych problemów wzajemnego sąsiedztwa. Ważne jest, aby kontakty takie odbywały się już na szczeblu studenckim, kiedy to kształtuje się dopiero naukowy i polityczny kościec młodych ludzi.

Taki cel przyświecał organizatorom seminarium naukowego, jakie odbyło się w dniach 16-23 lutego 1997 r. w *Ost-Akademie* w Lüneburgu. Uczestniczyli w nim członkowie Sekcji Niemcoznawczej Koła Naukowego Historyków UAM oraz studenci historii bydgoskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Ost-Akademie w Lüneburgu jest instytucją powstałą w 1951 r. i koncentrującą się tak na zadaniach naukowych, jak i szkoleniowych dotyczących Europy Środkowej (byłej NRD) i Wschodniej. Poprzez kursy szkoleniowe, seminaria, konferencje itp. dąży do „rozszerzania wiedzy o porządku politycznym Niemiec oraz stwarzaniu możliwości do dyskusji na najbardziej sporne problemy z zakresu stosunków Niemiec z krajami wschodnioeuropejskimi, a dotyczącymi zarówno przeszłości, jak i współczesności”. *Ost-Akademie* od kilku lat prowadzi intensywną wymianę z wieloma instytucjami w Polsce, np. wraz z kuratorium poznańskim organizuje coroczne seminaria dla wielkopolskich nauczycieli historii i języka niemieckiego.

Przyjęta przez organizatorów koncepcja seminarium opierała się na stworzeniu maksymalnych możliwości dla dyskusowania nad wieloma nie znanymi im dotąd, a zarazem trudnymi problemami zarówno z dziejów i współczesności Niemiec, jak i stosunków polsko-niemieckich. Miało ono więc charakter szkoleniowy. Nacisk położono na niektóre aspekty politycznego i społecznego życia Niemiec, ustrój polityczny i administracyjny, system partyjny i parlamentarny. Omawiano szereg tematów dotyczących dziejów Niemiec, jak i stosunków polsko-niemieckich.

Studenci przedstawiali także swoje referaty, które dotyczyły albo przygotowanych przez nich prac magisterskich, albo tematów realizowanych w ramach Sekcji Niemcoznawczej. Wszystkie wystąpienia opracowane zostały w formie pisemnej i języku niemieckim. Wokół każdego tematu toczono ciekawe dyskusje. Program naukowy pobytu był bardzo napięty i zróżnicowany. Zajęcia rozpoczynały się o godzinie 9.00 i kończyły niekiedy późnym wieczorem. W ich ramach dwukrotnie wyznaczano studentom trudne zadania badawcze, które rozwiązywali w zasobnej w zbiory bibliotece. Praca ta miała charakter grupowy i wymagała podziału funkcji.

Poza tym odbyły się dwie wycieczki studyjne. Uczestnicy poznali pięknie zachowany Lüneburg i jego dzieje. Podczas drugiej, do Hamburga, zwiedzili bibliotekę uniwersytecką, *Landeszentrale für politische Bildung* oraz spotkali się z dyrektorem Seminarium Historycznego Uniwersytetu w Hamburgu, prof. Arnoldem Sywottek.

Warto nadmienić również, że cenną była formuła integracji studentów z różnych szkół wyższych, którzy nie tylko wymieniali doświadczenia, ale także dochodzili do przekonania, że nie zawsze konieczna jest rywalizacja, lecz współpraca przy realizacji określonego zadania. Pragnąłbym podkreślić, iż *Ost-Akademie* stworzyła podczas całego spotkania niezwykle miłą atmosferę.

W przyszłości podobnego typu konferencje mają odbywać się w *Ost-Akademie* cyklicznie. Sekcja Niemcoznawcza planuje włączyć do współpracy także inne uniwersytety (m.in. z Gdańska, Wrocławia itd.). Idea ta wydaje się dobrze wpisywać w nakreślony przez rektora Stefana Jurge nowy program rozwoju naukowego UAM. Inicjatywa stworzenia interdyscyplinarnej (między różnymi wydziałami naszej uczelni) i międzyuczelnianej współpracy może stanowić nową wartość w promowaniu nie tylko Instytutu Historii, ale również Uniwersytetu.

Jerzy Kolacki

GDAŃSK W GOSPODARCE I KULTURZE EUROPEJSKIEJ

Konferencja naukowa „Gdańsk w gospodarce i kulturze europejskiej” odbyła się w Ratuszu Miasta Gdańska 19 kwietnia 1997 r. Organizatorami sesji były: Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Uniwersytet Gdański oraz Komitet Organizacyjny Obchodów 1000-lecia Miasta Gdańska. Konferencja stanowiła jedno z ważniejszych wydarzeń kulturalnych rozpoczynających 7-miesięczny program obchodów 1000-lecia Gdańska. Gośćmi konferencji byli m.in.: prezydent Gdańska Tomasz Posadzki, przewodniczący gdańskiego oddziału PAN prof. Piotr Blida, prezes Polskiej Akademii Umiejętności i wiceprezes PAN – prof. Gerard Labuda oraz posłowie na Sejm, radni miasta Gdańska, a także wybitni przedstawiciele gdańskiego świata kultury i nauki.